

devletler: **Orta Asya**

devlet	yer (km ²)	nüfus (milyon)	ekonomi (milyar \$)	başkent başka şehir	müslümanlık:
Kazakistan	2.700.000	19,1	179,3	Nur-Sultan 1,2 m. Almatı 2 m.	72%
Özbekistan	425.000	35,3	65,8	Taşkent 2,7 m. Semerkant 1,0 m. Buhara 0,3 m.	95%
Türkmenistan	470.000	6,1	42,8	Aşgabat 1,2 m.	89%
Kırgızistan	192.000	6,6	8,5	Bişkek 1,1 m.	90%
Tacikistan	140.000	9,6	7,4	Duşanbe 0,9 m.	98%

Orta Asya yukarıda yazılan ve adları '-istan'la biten 5 devletten oluşuyor. Onun için bazıları o devletlere, yarı ciddi olarak, 'İstanlar' diyorlar. Afganistan bazen Orta Asya bölgesinde sayılıyor, bazen güney Asya. Tacik halkı hariç, hepsi bir türk dili konuşuyorlar (Türkmençe, İstanbul türkçesine en yakın, Kazakça en uzak olan dildir). Tacikçe ise, İran'da konuşulan Farsça grubundadır.

Bu devletlerin hepsi 1991'e kadar Sovyetler Birliği'nin birer parçası idi. Komünist rejim her yerde eski, geleneksel toplumlarını değiştirerek, İslamiyetin gücünü kırıp ateizmi yaymıştı. Fakat 1991'den sonra Suudi Arabistan, İran ve Türkiye'den radikal İslamiyet Orta Asya'da da yayılmaya başladı. Aynı zaman bütün bu 5 devlette demokrasi çok yavaş gelişti ve bugüne kadar bir çeşit diktatörlük altındadırlar.

30 yıl önceye kadar bütün Orta Asya'da müslümanlıktan gelen hemen hemen hiç imanlı yoktu. Rabbe çok şükür, artık onbinlerce imanlı ve yüzlerce kilise var. Kutsal Ruh gerçekten harika bir biçimde işledi.

Şimdi kısaca da olsa bu beş devlet için dua edelim:

Türkmenistan - Kupkuru çölde bir diktatörlük devlet

Türkmenistan'ın 5 milyonluk nüfusu sadece Amur Derya ırmağının kıyısında ve İran sınırında bulunuyor - geri kalan toprak verimsiz bir çöldür. Oysa son yıllarda bu kumların altında petrol ve gaz buldular, o da Türkmenistan'ın büyük bir gelir kaynağı oldu. Komünist rejiminden sonra Saparmurat Niyazov adındaki diktatör başa geçti. O da kendini 'Türkmenbaşı' adı altında her yerde heykel diktirdi ve neredeyse tanrısal bir duruma getirdi. 2007'de ilk serbest seçimler oldu, oysa diktatörlük devam etti. Bugüne kadar Serdar Berdim Muhammedov'un altında Türkmenistan bir mafya devleti gibi idare ediliyor.

Anayasa'da din özgürlüğü var diye yazarsa da, bu sadece Sunni İslamiyet (89% ve Ortodoks Hristiyanlık (8%) için geçerlidir. Onun dışında ev toplantılar yasaktır, cezalar da çok yüksektir. Ama bütün bu baskı Türkmen toplulukları ancak daha kararlı kıldı, cesaretlerini arttırdı. Bütün yabancı misyoner kovuldu, yeri kilise önderleri yurtdışı edildi, dövüldü ve hapse atıldı. Bütün buna rağmen 1000'den fazla Türkmen imanlı Rab İsa'ya sadık kalıp Onda devam ediyorlar.

Dua edelim:

- Hükümet bütün Kutsal Kitaplarına el koyup yok etti. Dua edelim imanlıların eline yeni kitaplar geçsin, onların sayısı ve kilselerin sayısı artsın, hükümet de baskılarda vazgeçsin.

Kazakistan - Orta Asya'nın dev devleti

Rusya ile Çin'in ortasında uzanan Kazakistan, toprak olarak dünyayı dokuzuncu büyük, ve aynı zaman deniz kıyısı hiç olmayan en büyük devlettir. Kocaman petrol ve gaz kaynakları bulunuyor ve devlete büyük zenginlik getiriyor. Aynı zaman tarım (yiyecek) ve silah sanayisi çok gelişmiştir. Sovyet zamanında atom bombaları ve Baykonur füze sitesi burada idi. Maalesef, bu zenginlik bütün halka

değil, ancak bir avuç multimilyonerlere yarıyor.

Kazakistan'da yaklaşık 70 farklı millet yaşıyor, o da çok karışık bir toplum yaratıyor. Bütün Orta Asya devletlerinde en çok Rus burada yaşıyor.

Bütün eski komünist devletlerinde olduğu gibi, materyalizm, ateizm, umutsuzluk ve uyuşturucu bağımlılığı korkunç bir biçimde arttı. Kazakistan'da heroin alkol kadar kolay bulunuyor.

Komünizm altında bütün dinler yasaklanmıştı. Komünizmin düşmesinden sonra hem müslümanlık, hem de hristiyanlık çok fazla büyüdü. Kazaklar için islamiyet milliyetçiliğin bir parçasıdır: "Kazak olmak, müslüman olmak demektir" düşüncesi var. Oysa Kazakların islamiyeti daha fazla bir halk dinidir ve şamanizm, yani büyücülük ve ruhçuluk inancının birçok adetleri devam ettiriliyor.

1990'da Kazak, yani müslümanlıktan gelme, Mesihçilerin sayısı sıfır iken, 2010 onların sayısı 15.000'i geçmişti. Kazakistan hükümeti sadece müslümanları ve Ortodoks hristiyanları (12%) tanıyor. Onun dışındaki hristiyan gruplar tehlikeli bir 'sekte', yani famatik grup olarak baskı görüyorlar. Hükümet bütün İncil okulları da kapattı. Buna rağmen, Kazak imanlıların sayısı gittikçe büyüyor. Hatta, bütün Orta Asya'ya ve bütün müslüman devletlerine misyoner gönderiyorlar.

Dua edelim:

- Birçok Kazak kötü ruhlardan korkuyor. Dua edelim ki, Rab İsa'yı tanısinlar, özgürlüğe kavuşsunlar.
- Rab, Kazak kiliseleri güçlendirsın, daha fazla misyoner göndermelerine fırsat versin.

Uzbekistan - Eskiden beri islamiyetin kalesi

Özbekistan ekiden İran İmparatorluğunun bir parçası idi. İpekyolu denilen, Çin'i Avrupa'ya bağlayan ünlü ticaret yolunda önemli bir yer idi. İslamiyetin daha ikinci yüzyılında camiler ve medreselerin (Kuran okulları) bir merkezidi. Semerkant, Fergana ve Buhara islamiyetin önemli merkezleri idi. Mesela, en ünlü Hadis koleksiyonu, Özbekistan'ın Buhara kentinde

yaşayan Buhari tarafından yazıldı. Bugüne kadar Özbekistan en fazla camiler ve medreseler bulunuyor.

Komünizmin düşmesinden sonra İslam Karimov devleti bir diktatör gibi kontrol etti. Onun ölümünden sonra 2016 Şevket Mirziyoyev aynı stilde diktatörlüğe devam ediyor. Medyalar kontrol ediliyor, fikir özgürlüğü yok.

Hükümet hem radikal müslümanlığa, hem de Ortodoks kilisesinin dışında bütün hristiyan gruplarına baskı yapıyor. Rab yine de çalışıyor ve bugüne kadar yaklaşık 25.000 Özbek mesihçi oldu.

Dua edelim:

- Rab kaçak olarak toplanan Özbek kiliseleri korusun, imanda büyütürsün ve olgunlaştırısın.
- Özbekistan'da yaklaşık 61 değişik millet yaşıyor, ve onların 34'ünde hiç imanlı yok. Rab Özbek imanlılarına o halklarına müjdeyi getirme fırsatı versin.

Kırgızistan - Dağların ortasında

Kırgızistan halkının yüzde 90'ı müslümandır ve islamiyet büyük rol oynuyor. Oysa Kırgızların birçoğu da ölü akrabalarına dua ediyor. Kötü ruhlar, cinler, büyücülük de halkı bağlı ve karanlıkta tutuyor. Halkın ancak 5% kendini hristiyan sayıyor, onlar da çoğunlukla Rus Ortodoks kilisesine bağlı.

Gerçek mesihçilerin sayısı son yıllarda harika bir biçimde patladı. Eskiden imanlıların çoğu yabancı ikem, şimdi hemen hemen hepsi yerlidirler. Yüzlerce kiliseler var, bir de çok sayıda kayıtlı olmayan ev toplantıları. Fanatik müslümanlar düşmanlık yapıyor: toplantı yerlerine saldırıp imanlıları ya dövüyorlar.

Dua edelim:

- Kırgız kiliseler bütün baskılara karşı sevgide sağlam dursunlar.
- Birçok Kırgız müjdeyi duydular, ama çevre korkusundan açıkça iman edemiyorlar. Rab onların yüreklerinde işlesin, İsa'yı ikrar etsinler.

Tacikistan - güzellik içinde fakirlik

Tacikistan yüksek Pamir ve Altay dağlarının arasında bulunuyor. Bu aynı zaman harika doğal güzelliklere yol açıyor, öbür tarafta halkın 84% fakirlik içinde yaşıyor, geçim sıkıntısı çekiyor. Böylelikle Tacikistan Orta Asya'nın en yoksul ülkesidir.

Komünizmin yıkılışından sonra Tacikistan'da 5 yıl iç savaş sürdü. Sonuçta 50.000 kişi öldü, halkın 10% de başka devletlere göç etti. Tacikistan bugüne kadar kendine gelememi: rüşvetçilik, zayıf bir hükümet ve elektrik kesintiler devam ediyor. Bir milyon erkek dış devletlerde çalışıp eve para yolluyor. O yüzden kasabalar ve köylerde erkek kalmadı, sokakta çoğunlukla kadın görünüyor.

Hükümet radikal islamdan korktuğu için bütün dinlerein yayılmasını engelliyor. Taciklerin büyük çoğunluğu hiç müjdeyi duymamıştır. Buna rağmen 1.000'den fazla kişi imana geldi.

Dua edelim:

- Halkın ekonomik durumu iyileşsin, fakirlik yayılmasın.
- Rab bebeklik çağında olan Tacik kilisesini korusun ve büyüttürsün.

